

**STADEN JAKOBSTADS
KULTUR- OCH FRITIDSTJÄNSTER**

STRATEGI

2022 / 2027

Till läsaren

4

1 Vision och målbild 2027

1.1 Övergripande välmående som ambition

1.2 Kunden i centrum av verksamheten

6

1.3 Tydliga verksamhetsätt som stöd för förändring

1.4 Ekonomin baseras på effektivitet och flexibilitet

---

2. ANALYS AV VERKSAMHETSMILJÖN

**2.1 Ansvar för att främja förebyggande
välbefinnande**

7

**2.2 Förutsättningar för att främja välbefinnande i
ständig förändring**

---

3. TYNGDPUNKTSOMRÅDEN

**3.1 Ett tillgängligt och hållbart servicenät för kultur-
och fridistjänsterna**

**3.2 Kultur- och fritidstjänsternas samarbete med
tredje sektor**

8

3.3 Ungdomstjänster i olika verksamhetsmiljöer

3.4 En kultur- och fritidsstad med dragningskraft

3.5 Möjliggörare av självständig verksamhet

---

4. STYRNING OCH UPPFÖLJNING

12

---

5. STRATEGIN I VARDAGEN

5.1 Arbetsätt

5.2 Organisationen

5.3 Kommunikation

5.4 Uppdatering av strategin

13

TILL LÄSAREN

Följande strategi är ett resultat av utvecklingsarbetet för staden Jakobstads kultur- och fritidstjänster, som inleddes i januari 2022. Innehållet har formats under våren. Avsikten med strategin är att skapa en konkret riktning för utvecklingen av kultur- och fritidssektorn. Tyngdpunktsområdena och de planerade åtgärderna har valts utifrån stadens strategi, strategiarbetsgruppens arbete och kartläggning av fältet.

Strategin är inte en utredning över nuläget utan ger riktning för framtiden. Som stöd behövs verksamhetsplaner för sektorns enheter. Enheterna inom kultur- och fritidssektorn är bibliotekstjänster, ungdomstjänster, allmänna kulturtjänster, museitjänster, idrottstjänster, finska och svenska arbetarinstituten samt Wava-institutet.

Utvecklingsarbetet har letts av staden Jakobstads chef för kultur- och fritidstjänster, **Päivi Rosnell**. Som sakkunniga till strategiprocessen har man anställt **Ralf Blomqvist från Main AB** och **Ann Charlott Hästö från ACH architecture**. Enheterna inom kultur- och fritidssektorn, direktören för bildning och välfärd, kultur- och fritidssektionen, ledande beslutsfattare, föreningsaktörer och andra samarbetsparter har stött utvecklingsarbetet.

TILL LÄSAREN

Arbetet har delats in i fyra skeden:

- 1) Analys av verksamhetsmiljön, vilken innehöll ca 15 personintervjuer, en enkät och en omfattande bedömning av material som hör till ämnet (lagar, rapporter och forskning).
- 2) Kickoff-föreläsning, strategiworkshoppar och arbetsmöten, där vi tillsammans har utformat riktningen, prioriteter och föreslagna åtgärder.
- 3) Strategisafarier, där arbetsgrupperna fortsatt med de nyckelfrågor som identifierades i analysen av verksamhetsmiljö.
- 4) Strategiskrivning, där synpunkterna från ovanstående skeden har sammanfattats i detta dokument och bearbetats i dialog med ovan nämnda aktörer.

Vi har medvetet valt en femårsperiod så att vi ambitiöst hålls med i en föränderlig värld. Samtidigt stöder strategin det konkreta förändringsarbetet vi just nu är mitt uppe i. Därför har vi beslutat definiera tyngdpunkterna och beskriva de föreslagna åtgärderna i ett femårsperspektiv.

1. VISION OCH MÅLBILD 2027

1.1. VISION 2027

Regionstaden Jakobstad är en modig och kreativ möjliggörare av kultur och fritid. Ett mångsidigt hobby- och evenemangsutbud, kundcentrerade och tillgängliga tjänster samt tillväxt inom de kreativa branschernas utbildning och företagande är centrala för Jakobstads dragningskraft och de gör staden större än sin storleksklass. En förenklad och strömlinjeformad organisation möjliggör en gemensam fortlöpande utveckling av verksamheten och kundupplevelsen. Människorna i vår berättelse är kollektiva och aktiva kultur- och fritidsutövare. Hemmet finns där fritiden är nära.

1.2 MÅLBILD 2027

Övergripande välmående som ambition

Vi är en kundcentrerad och tillgänglig servicehelhet, vars tjänster har producerats med fungerande informations- och kommunikationsmetoder. Centrala målsättningar för kultur- och fritidssektorn är att förbättra tillgängligheten samt att arbeta med att främja förebyggande välbefinnande på ett hållbart sätt.

Kunden i centrum av verksamheten

Vi utnyttjar mångsidigt stadsbornas och gemenskapernas sakkunskap vid utvecklingen av kultur- och fritidstjänsterna samt i beslutsfattandes beredning.

Tydliga verksamhetssätt som stöder förändring

Vi har en positiv och enhetlig servicekultur. Vi definierar tydligare än nu vilka tjänster staden själv producerar, vad den strävar efter med sin bidragsverksamhet, vilka tjänster staden samarbetar kring och vilka serviceområden som faller utanför stadens verksamhet.

Ekonomi baseras på effektivitet och flexibilitet

För att trygga hållbar tillväxt formar vi kultur- och fritidssektorn till en helhet, där ekonomin och inkomstbildningen granskas och planeras som en gemensam sektor. Prioritering av utvecklingsområden och evenemang ger stabilitet och ekonomisk hållbarhet.

2. ANALYS AV VERKSAMHETSMILJÖN

2.1 ANSVARET FÖR ATT FRÄMJA FÖREBYGGANDE VÄLBEFINNANDE

Ansvar för att främja förebyggande välbefinnande är den mest utmanande uppgiften i vår sektor. Kultur- och fritidstjänsternas betydelse för livskraften i området och för kommuninvånarnas välbefinnande är betydande. Alla har rätt till kultur- och fritidstjänster oberoende av ålder, kulturell bakgrund och livssituation och servicen är en naturlig del av invånarnas vardag. Kommunikation är en utgångspunkt för att främja välbefinnande. Information om tillgängliga tjänster, möjligheten att delta och påverka samt information om beslutsfattandet är nödvändigt för att man ska fungera i samhället.

2.2 FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR ATT FRÄMJA VÄLBEFINNANDE ÄR I STÄNDIG FÖRÄNDRING

Kundbehov och kundbeteenden blir mer mångfacetterade. Detta förutsätter kreativa lösningar, nätverkande och medskapande med invånare, föreningar, näringslivet och grannkommuner. Som regionstad har Jakobstad regionalt en viktig roll som centrum för kultur och fritid. Den traditionella synen på staden som en separat serviceproducent förändras.

Servicen har en betydande roll i vår strategi för att utveckla Jakobstads dragningskraft. Vi måste ställa in oss på en ökande variation i kundbehovet och förbereda oss för allt snabbare förändringar i kundbeteende. Statliga lösningar och beslut skapar ett förändringstryck med avseende på stadens ansvar och finansiering av verksamheten. Finansieringen för välbefinnande i kommunerna ändras, läroplikten utvidgas och även sysselsättningstjänsterna blir kommunernas ansvar. Vi har en viktig roll i att främja två- och flerspråkigheten i Jakobstad och i att stärka individens identitet. Sektorn måste också förbereda sig på globala fenomen som har en direkt inverkan på verksamheten och resurserna (t.ex. pandemier, konflikter eller flyktingströmmar).

3. KULTUR- OCH FRITIDSTJÄNSTERNAS TYNGDPUNKTSOMRÅDEN I STRATEGIN 2022–2027

3.1 ETT TILLGÄNGLIGT OCH HÅLLBART SERVICENÄT FÖR KULTUR- OCH FRIDISTJÄNSTERNA

Vi satsar på tillgänglighet genom att kontinuerligt beakta mångsidighet i allt strategiskt arbete och vi planerar vår verksamhet med omsorg. Vi grundar en gemensam kultur- och fritidsbyrå på Campus Allegro och slår samman fritt bildningsarbete, grundläggande konstundervisning och kultur- och fritidsverksamhet till en helhet. Kultur- och fritidssektorn delas på motsvarande sätt in i fyra serviceenheter.

Förvaltningen för Jakobstads finska och svenska arbetarinstitut och Wava-institutet slås samman till en serviceenhet. En gemensam stark profil stärker konkurrenskraften och dragningskraften för undervisningsarbetet vid instituten och för den grundläggande konstundervisningen.

Kultur- och fritidsbyrån fungerar som en gemensam förvaltningsenhet, som består av stödtjänster och förmän. De förmän som, med tanke på den egna enhetens verksamhet, kan jobba från en gemensam servicepunkt flyttar till byrån på Campus Allegro.

- Vår verksamhet placeras i tillgängliga lokaler i Campus Allegro, i anknäytning till förvaltningen för kultur- och fritidssektorn. Vi grundar också en servicepunkt (Front Office) på campus, som betjänar kultur- och fritidssektorns kunder, men även stadens andra enheter samt andra intressentgrupper. Stadens andra sektorer kan också utnyttja servicepunkten för sina tjänster inom marknadsföring, turism, näringsliv, invånarnas vardag och tillståndsärenden.
- Till funktionerna hör bland annat kommunikation på olika språk, biljettförsäljning, försäljning av olika förmåner och rabatter (museikort, simhallskort osv.), föreningstjänster, tjänster för fritt bildningsarbete samt för andra enheter. Den gemensamma kommunikationen och marknadsföringen förbättras genom tjänsten Jeppis This Week, som fungerar på en digital plattform.

3. KULTUR- OCH FRITIDSTJÄNSTERNAS TYNGDPUNKTSOMRÅDEN I STRATEGIN 2022–2027

- Vi utvecklar gemensamma elektroniska tjänster, där ensilda enheter kan erbjuda ett flexibelt sätt för utrymmesbokningar, apparater, motionsrådgivning och idrottsgrupper och där man kan söka bidrag och sköta biljettförsäljning.
- I den gemensamma instituthelheten (Arbis, Työväenopisto och Wava-institutet) slås personalresurserna för utbildning och förvaltning samman så att det ger mångsidiga fördelar för verksamheten, så att man kan trygga ekonomin och statsstöden. Detta förbättrar kvaliteten, pålitligheten och mångsidigheten.

3.2 KULTUR- OCH FRITIDSTJÄNSTERNAS SAMARBETE MED TREDJE SEKTORN

Kultur- och fritidstjänsterna medverkar aktivt i tredje sektorns samarbetsstrukturer och -nätverk. Kultur- och fritidsbyrån koordinerar och sammankallar också samarbetsgrupper och samarbetsforum. Inom tjänsterna granskas produktions sätt som samarbete mellan staden och den tredje sektorn och tjänsterna produceras allt mer via partnersamarbeten. Stadens aktörer tryggar samarbetet så att medborgar- och föreningsverksamheten aktivt är med och har ett ansvar. Vår uppgift är att tillsammans skapa fungerande lösningar i vardagen och förutsättningar för ett smidigt liv för invånarna. På så sätt möjliggör vi likvärdiga möjligheter till ett gott liv för personer med olika utgångspunkter.

- Kultur- och fritidstjänsterna är med som aktiv aktör i tredje sektorns samarbetsstrukturer och -nätverk. Kultur- och fritidsbyrån koordinerar och sammankallar också samarbetsgrupper och samarbetsforum.
- Vi erbjuder föreningarna en kontaktperson, som fungerar som länk mellan olika enheter och sektorer. Vi stöder föreningarna i olika praktiska frågor och vid reservering av olika verksamhetsutrymmen.
- Vi utvecklar nya modeller för finansiering och resursering i samarbete med tredje sektorn samt med näringslivet. För att trygga en hållbar tillväxt utvidgar vi bokningstjänsten, utvecklar prissättningen av utrymmen och tar i bruk lösningar för digital betalning.
- Vi förnyar understödspolitiken och utvecklar bättre sätt att visa på effekterna av understödsverksamheten.

3. KULTUR- OCH FRITIDSTJÄNSTERNAS TYNGDPUNKTSOMRÅDEN I STRATEGIN 2022–2027

3.3 UNGDOMSTJÄNSTER I OLIKA VERKSAMHETSMILJÖER

Föränderliga och möjligtvis helt nya verksamhetsmiljöer skapar nya utmaningar för kompetensen inom ungdomsarbetet. Den kommande sektorförändringen för med sig att ungdomsarbetets verksamhetsmiljöer utvidgas till de andra förvaltningsenheternas område.

- Digitaliseringen och webben för med sig nya verksamhetsmiljöer för ungdomsarbetet, vars metoder och arbetssätt anpassas därefter.
- Ungdomsarbetarens arbetsfält utvidgas från ungdomslokalerna till olika offentliga, halvoffentliga och privata utrymmen. Ungdomsarbetets resurser används också i det mobila ungdomsarbetet, där man kan nå unga som inte besöker ungdomslokalerna.
- Ungdomsarbetet delas in i olika funktioner och personalens kunskande beaktas inom följande delområden: kulturellt ungdomsarbete, idrottsligt ungdomsarbete, skola, uppsökande ungdomsarbete, workshoppar, handledande ungdomsarbete, specialungdomsarbete, internationellt ungdomsarbete, mångkulturellt ungdomsarbete och könssensitivt ungdomsarbete. Effektiviteten inom dessa delområden kommer att utvärderas.

3.4 EN KULTUR- OCH FRITIDSSTAD MED DRAGNINGSKRAFT

Dragningskraften syns i samarbetet med näringslivet, stads- och miljöplaneringen, utbildningen och turismen. Vi främjar företagande inom kultur, idrott och fritid i samarbete med företag och läroinrättningar.

- Vi strävar efter att systematiskt förmedla information om kultur- och fritidsevenemang till näringslivet. Vi hjälper företag med att utnyttja våra kulturobjekt och -destinationer. Vi produktifierar kulturdestinationer till kompletta paket som intresserar företag.
- Vi strävar efter att påvisa nyttan som konst, kultur och motion kan tillföra då de förenas med stads- och miljöplanering och byggande.

3. KULTUR- OCH FRITIDSTJÄNSTERNAS TYNGDPUNKTSOMRÅDEN I STRATEGIN 2022–2027

- Vi utvidgar marknadsföringen och nätverkandet kring attraktiva evenemang och kulturturism. Vår målsättning är att skapa dragningskraftiga evenemang både inom kultur och idrott året om.
- Vi identifierar lokala styrkor och för fram utbudet på ett mångsidigt sätt. Vi förstärker områdesperspektivet genom att utnyttja bostadsområdenas särdrag. Vi arbetar målmedvetet med kulturturismens två huvudmålgrupper: de vars orsak att resa är ett specifikt kultur- eller konstinnehåll och de som söker nya upplevelser genom kulturturismen. Vi skapar upplevelser och gör det möjligt att bekanta sig med stadens kultur- och fritidstjänster. Vi ordnar studiebesök och workshoppar och skapar berättelser av vår egen stadskultur.
- Vi gör regelbundna undersökningar av kundernas och besökarnas upplevelser. Vi följer systematiskt upp besökarantal och intäkter inom olika kundgrupper.

3.5 MÖJLIGGÖRARE AV SJÄLVSTÄNDIG VERKSAMHET

Delaktighet är en viktig faktor för välbefinnande, vilket för invånarna ska synas som en konkret möjlighet att sysselsätta sig. Vi betonar kreativitet och innovation i stadens verksamhet och serviceproduktion. Vi skapar platser för invånare där de självständigt kan aktivera sig inom kultur och fritid. Vi uppmuntrar icke-besökare att vara delaktiga och strävar efter att utveckla publikprojekt och jippon även utanför institutionerna.

- Vi samlar in information om hur kultur- och idrottsplatser svarar mot kommuninvånarnas behov, hur de planeras i kommunerna och hur man beaktar alla användargrupperns behov i planeringen.
- Vi strävar efter att utveckla publikprojekt och jippon utanför institutionerna.
- Vi uppmuntrar icke-besökare att vara delaktiga genom kulturkompis-verksamheten och ordnar busstransporter till evenemang för specialgrupper.

4. STYRNING OCH UPPFÖLJNING

Vi gör upp en årlig verksamhetsplan utifrån strategin och styr resurser dit där de ger störst nytta. Vi håller koll på att inkomsterna och utgifterna är i balans som planerat. Vi höjer den gemensamma beredskapen och förmågan att inom sektorn fatta gemensamma beslut och göra prioriteringar som gäller hela sektorn.

Parameter	Målsättning	Mätare
Kund	Delaktighet, synlighet, nöjdhet, förebyggande välbefinnande Servicebehov, tredje sektorn	Besökarantal Kundnöjdhet Besökarantal på sociala medier Hyte-mätare
Verksamhet	Tyngdpunktsområden Förebyggande välbefinnande	
Interna processer	Vi skapar en handbok för kultur- och fritidstjänster, där vi beskriver rutiner, roller och arbetssätt Minskar beroendet av och belastningen på anställda Elektroniska tjänster	
Hållbart	Lokal anknytning Kultur- och fritidssektorn stöder arbetet för hållbarhetsmålen Befintliga verksamhetsutrymmen	Agenda 2030 Användningsgrad, funktionalitet
Ekonomi	Ekonomisk stabilitet och hållbarhet Prioritering av utvecklingsmål och evenemang	

5. STRATEGIN I VARDAGEN

5.1 ARBETSSÄTT

Kultur- och fritidsprogrammet följer stadsutvecklingen och stadens egen strategi. Det tar också i beaktande lagarna och rekommendationerna som gäller kultur- och fritidstjänster, riktlinjerna för regionens hållbara utveckling samt planerna och anvisningarna för förebyggande välbefinnande från Österbottens välfärdsområde.

Tyngdpunkterna och prioriteringarna i strategin specificeras årligen i verksamhetsplanen och budgeten. Ledningsgruppen beslutar tillsammans med personalen om utvecklingsverksamheten, vilket ledningsgruppen godkänner. Ledningsgruppen söker tillsammans kreativa lösningar och resurser utifrån behoven och ekonomin för evenemang och enskilda projekt. På detta sätt får vi rätt personer på rätt poster och undviker överbelastning. Vi skapar en handbok för kultur- och fritidstjänster, i vilken man beskriver rutiner, roller och arbetssätt. Handboken fungerar samtidigt som verktyg och checklista.

Vi beaktar planerna för förebyggande välbefinnande i all vår verksamhet. Strategin beaktar planerna och anvisningarna för förebyggande välbefinnande från Österbottens välfärdsområde. Vi grundar en sektorsövergripande arbetsgrupp för förebyggande välbefinnande som stöd för vår sektor samt samarbetsgrupper för att utveckla tredje sektorn och evenemangs- och turistbranschen. Vi utnyttjar invånarnas och gemenskapernas sakkunskap vid utvecklingen av kultur- och fritidstjänster samt vid beredning inför beslutsfattande.

Då den omgivande världen ändrar anpassar sig också kultur- och fritidssektorn till de nya verksamhetssätten. Vi främjar nya koncept för hållbar kultur och fritid. Det gemensamma bruket av utrymmen är mångsidigt och kreativt. Vi är inte lika beroende av enskilda personer genom att göra mer tillsammans och främja teambaserat arbete.

5.2 ORGANISATIONEN

Kultur- och fritidssektorn delas in i fyra serviceenheter.

1. Till förvaltningstjänsterna hör allmänna kontorstjänster, utveckling, kommunikation och marknadsföring, samt administrationen för fritt bildningsarbete och den grundläggande konstundervisningen.

5. STRATEGIN I VARDAGEN

2. Till tjänsterna för kulturfrämjande hör bibliotekstjänster, stadsmuseet och allmänna kulturverksamheten med tredje sektorns kultursamarbete och evenemangsproduktion.

3. Till motion och idrott hör motionsfrämjande, idrottsplatser, friluftstjänster och att stödja föreningsverksamheten. Till ungdomstjänsterna hör enheten för ungdomsarbete, som delas in i nödvändiga delområden.

4. Administrationen för fritt bildningsarbete och den grundläggande konstundervisningen, Jakobstads finska och svenska arbetarinstitut och Wava-institutet slås samman till en servicehelhet för bildningen.

5.3 KOMMUNIKATION

En god intern kommunikation är en förutsättning för lyckad extern kommunikation. En lyckad kommunikation som dessutom bygger upp och upprätthåller en positiv bild av Jakobstad förutsätter långsiktigt och engagerat kommunikationssamarbete både inom kultur- och fritidstjänsterna och med media samt andra intressentgrupper. En god kommunikation förutsätter kontinuerlig utveckling. Kultur- och fritidstjänsterna utvecklar sin kommunikationsplan bland annat genom att ta i bruk nya kommunikationsmedel och -kanaler, genom att utveckla sin innehållsproduktion, genom att effektivisera det externa och interna kommunikationssamarbetet, genom att förbättra kommunikationskunskaperna både hos kommunikationsansvariga och inom den egna sektorn samt genom att i allmänhet skapa en informationspositiv atmosfär i hela stadskoncernen.

Kundservicepunkten betjänar invånare, besökare, stadens intressentgrupper och sektorer i frågor som gäller staden Jakobstads service eller näringslivet. En positiv kundservice vittnar om att vi är uppdaterade om stadens evenemang och service. Vi gör vår kundservice mångsidig för att erbjuda invånare och turister både personliga och virtuella möten. Den elektroniska tjänsten Jeppis This Week för fram en kreativ och modig stadsimage, som betjänar både interna och externa användare på ett hållbart sätt. Den tredje sektorn kan föra dialog på plattformen tillsammans med andra föreningar. JTW-tjänsten är en marknadsföringskanal för stadens evenemangstjänster.

5. STRATEGIN I VARDAGEN

5.4 UPPDATERING AV STRATEGIN

Förverkligandet av kultur- och fritidssektorns strategiska mål och målsättningar följs upp internt både per kalenderår och fullmäktigeperiod. Chefen för kultur- och fritidstjänster svarar för att sammanställa uppföljningen. Samtidigt uppdateras strategin så att den förblir aktuell. Strategin uppdateras i dialog med personalen. Man kan årligen bedöma hur den nya strategin förverkligas med hjälp av mognadsmodellen både på sektor- och enhetsnivå. Det ger en klar bild av nuläget och målsättningarna i strategin och ger plats för strategin att utvecklas.

Mognadsnivåer i strategiarbete	Inleds Alkava	Utvecklas Kehittyvä	Bra Hyvä	Optimalt Optimaalinen
1. Vision 2027				
2. Tillgängligt servicenät				
3. Tyngdpunktsområden				
4. Styrning och uppföljning				
5. Strategin i vardagen				